

Teatrul „Tândărică”: Premiul „Erasm” pe anul 1978

La Palatul regal din Amsterdam, s-au desfășurat festivitățile decernării Premiului Erasm pe anul 1978.

Acest premiu — înființat în anul 1958 și atribuit, anual, unor persoane sau instituții care au adus contribuții deosebit de importante la cultura europeană — a înecunat până acum personalități ilustre ale artei și culturii de pe continentul nostru: pictorii Marc Chagall și Oskar Kokoschka, cineaștii Charlie Chaplin și Ingmar Bergman, istoricii de artă René Huyghe și Sir Herbert Read, sculptorul Henry Moore, compozitorul Olivier Messiaen, psihologul Jean Piaget, scriitorul și antropologul Claude Lévi-Strauss, membru al Academiei Franceze, renumitul coregraf Maurice Béjart, precum și alte figuri de seamă din domeniul științelor sociale, al filozofiei, al arhitecturii etc.

Pentru anul 1978, Fundația „Praemium Erasmianum”, care a fost creată și-și desfășoară activitatea sub patronajul Prințului Țărilor de Jos, a decis să acorde premiul, pentru prima oară, în domeniul teatrului — și anume, al teatrului de marionete. Pe temeiul unei consultări cu specialiști din diferite țări, Consiliul de conducere al Fundației a desemnat ca laureat al Premiului Erasm 1978 Compania franceză Yves Joly, teatrul sicilian tradițional al fraților Di Napoli din Catania, teatrul bucureștean „Tândărică” și trupa „Bread and Puppet”, animată de Peter Schuman.

Festivitățile, care s-au desfășurat în prezența reginei Iuliana a Olandei, a Prințului Țărilor de Jos, a numeroase persoane oficiale olandeze și a ambasadurilor țărilor din care provin ansamblurile premiate, au avut loc în Sala mare a Palatului, unde asistența a ascultat discursul președintelui Fundației și textul deciziei de acordare a premiului, redactată în latina medievală, în care marele filozof umanist Erasm din Rotterdam și-a scris opera. În decizie se spune că Teatrul „Tândărică”, sub conducerea

Din presa
olandeză:

Sub titlul „Fantezia pe primul plan în teatrul românesc de păpuși”, „HAAGSCHE COURANT” scrie: „În cadrul lui Holland Festival, «Tândărică», sub conducerea Margaretei Niculescu, a venit cu un spectacol destinat în primul rînd copiilor. Dar un teatru pentru copii cu adevărat bun este admirat și de adulți. În spațiile desenului plin de haz al păpușilor și al decorurilor stă suplețea fanteziei. Și aceasta nu poate decît să fărmece”.

Evocînd spectacolele lui „Tândărică” văzute, cu șapte ani în urmă, în Olanda, cronicarul ziarului „DE WAARHEID” scrie: „Impresia puternică pe care mi-a făcut-o atunci «Tândărică», prin in-

În numele Fundației „Praemium Erasmianum”, Prințul Bernhard al Țărilor de Jos înmînează Margaretei Niculescu înaltul premiu

Margareta Niculescu, a dezvoltat „noi forme de expresie, care au influențat favorabil teatrul european de marionete”.

În continuare, în calitate sa de regent al Fundației, Prințul Țărilor de Jos a făcut un amplu elogiu al fiecăruia dintre ansamblurile laurate. „Teatrul dumneavoastră — a spus el, adresându-se reprezentanților Teatrului „Țândărică” — nu pierde nici un prilej pentru a înnoi mijloacele în vederea lărgirii ariei teatrului de păpuși, iar, pe de altă parte, manifestă respect pentru valorile trecutului. Teatrul „Țândărică” este cel mai frumos, cel mai uimitor exemplu de creativitate și ingeniozitate tehnică”.

În numele celor patru companii laurate, regizoarea Margareta Niculescu, directoarea Teatrului „Țândărică”, a mulțumit Fundației pentru marea cinste ce se face teatrului de păpuși, prin acordarea acestei înalte distincții.

Teatrul „Țândărică” a prezentat apoi o selecție de momente din spectacolul *Cele trei neveste* ale lui Don Cristobal de Valentin Silvestru, după Federico Garcia Lorca, în regia Margaretei Niculescu, program îndelung aplaudat de asistență.

Ca și celelalte formații premiate, Teatrul „Țândărică” a efectuat, în continuare, un turneu în Olanda, jucând în orașele Haga, Rotterdam, Nijmegen, Enschede, Amsterdam, Groningen, Haarlem, Maastricht, Arnhem și Utrecht.

Reprezentările cu *Niniga* și *Aligru* de Nina Cassian, în regia Margaretei Niculescu, s-au bucurat de o foarte bună primire din partea publicului de toate vârstele. Ecourile acestui succes se reflectă și în zecile de cronici apărute în ziare, ca și la posturile de radio și televiziune olandeze.

ventivitatea lui, prin nemăipomenitele lui păpuși, prin modul de a folosi decorurile și recuzita, prin înaltul nivel al spectacolelor — toate aceste amintiri n-au fost cu nimic infirmate duminică seara. Publicul haghez a fost foarte repede cucerit și și-a manifestat prețuirea și admirația prin aplauze la scenă deschisă”.

„HET VADERLAND” afirmă că „decernarea Premiului Erasm constituie recunoașterea desăvârșitului său nivel artistic. O adevărată țară a minunilor pentru sute de Alice, cu toate că acest spectacol feeric a fost gustat la fel și de părinți, care i-au apreciat ironia și subtilitățile”.

Liviu Ciulei: Premiul național al criticii australiene

„Venind la București, înseamnă să intri dintr-odată într-una dintre marile capitale ale teatrului mondial... Și, aș mărturisii că, de fapt, am în minte în primul rând Teatrul „Bulandra”. Principala sa bogăție o constituie, în mod sigur, variatele talente ale conducătorului său artistic, Liviu Ciulei, regizor, scenograf, actor și colecționar de alte talente. Această ultimă însușire este, probabil, cea mai importantă”.

Ne-am amintit de aceste rânduri, care aparțin marelui critic de teatru american Henry Popkin, în ziua în care ambasadorul Australiei la București, Barrie Graham Dexter, i-a înmănat lui Liviu Ciulei PREMIUL NAȚIONAL AL CRITICII AUSTRALIENE pe anul 1977, pentru spectacolul *Azilul de noapte*, montat de regizorul român pe scena Teatrului „Old Tote” din Sidney.

Acest premiu nu este decât urmarea firească a aprecierilor de care s-a bucurat spectacolul pe prima scenă australiană. În unanimitate, ziarele din Sidney au scos în evidență multitudinea calităților lui Liviu Ciulei. Sub titlul „Profesionalismul a pătruns și în teatrul australian”, cronicarul David Marr nota, în cotidianul „The National Times”: „Regizorul român a dăruit teatrului australian câteva lucruri de maximă importanță: a introdus nivelul și măiestria ima-

ginativă a teatrului din Europa răsăriteană. Nota specifică a succesului lui Ciulei o dă faptul că este un excelent operator de cinematografie în teatru, este un „maestru desăvârșit al imaginilor în teatru... Spectacolul lui Ciulei este, într-adevăr, extraordinar”. Aceleași aprecieri elogioase și în „The Sun”: „Regizorul oaspete Liviu Ciulei a realizat un miracol. Piesa pusă în scenă de el reprezintă un moment dramatic cum rareori s-a văzut în Australia, dar care sperăm că reprezintă un început pentru viitor”. Iar „The Australian” îl socotește pe Liviu Ciulei „unul dintre cei mai mari regizori din lume”, arătând că „deși nu sînt mulți australieni care au auzit de Ciulei, numele lui este sinonim în Europa cu „excelent”.

Această sumară trecere în revistă a celor ce s-au scris în presa din Sidney despre spectacolul *Azilul de noapte* conturează încă o dată personalitatea multilaterală a lui Liviu Ciulei. Dinamismul, forța talentului său, vitalitatea creatoare, aptitudinile de animator artistic vibrează intens, mereu proaspete, în activitățile atât de rodnice ale regizorului român, atunci cînd lucrează fie cu actorii de la „Bulandra”, fie cu cei din Sidney, Washington, New York, Vancouver, München etc.

D. Bardu